

bliver Floden bredere og bredere, og man faar den bedste Forestilling om den vældige Vandmasse, som den fører med sig, naar man husker, at Vandet næsten er aldeles forsk over to danske Mile til Søs, at det er brak ti Mile til Søs, at man i fem og halvfjerdsindstve Miles Afstand fra Kysten har fundet farvede Pletter i Verdenshavet, og at Strømmen, der frembringes ved Flodvandet, endnu er saa stærk her, at Skibene maa tage Hensyn til Forsætningen. I Flodmundingen har man paa sine Steder fundet en Dybde af indtil to hundrede Favne; Floden fører en stor Mængde Plantedele langt til Søs, og Strømmen løber med fire til otte Miles Fart.

Er Resultatet af Rejsen stort, har den ogsaa kostet baade Menneskeliv og Penge, og Stanley melder, at hans Expedition kom til Kongos Munding i en „forfærdelig Tilstand“. Under Flodsejladsen har han udholdt mange Kampe; og han blev engang angrebet af endog over halvtredsindstve Kanoer; han har maattet slæbe sine Kanoer gennem tykke Skove, „hvor man ofte maatte lægge Øxen til Side for at bruge Riflen“; de i Nyangvé lejede et hundrede og fyrgetve Mand gjorde Mytteri; flere af hans Folk blev dræbte af de vildes forgiftede

Pile; den sidste af hans fire Ledsagere, Englænderen Francis Pocock, druknede i et Vandfald; selv havde han nær lidt den samme Skæbne, og hans trofaste Ledsager, Negeren Kalulu, d. v. s. „Antilopekiddet“, som en Araber for sex Aar siden gav ham i Unjamjembe, og som fulgte ham til England og atter var med paa hans sidste Rejse, er ogsaa blandt de døde.

Naar Stanley har besørgt de tiloversblevne af Expeditionen sendte tilbage ved Skibslejlighed til Sansibar, rejser han selv til England, og hans Ophold dér vil faa en særlig Interesse, da han og Cameron, de to eneste hvide Mænd, der have besøgt det Sted, hvor Lukugaflo den og Tanjanjika skulle staa i Forbindelse med hinanden, ville faa Lejlighed til at forsvare hver sit Standpunkt om den nævnte Flods Løb. Det kan heller ikke fejle, at jo Stanley vil blive udspurgt om den voldsomme Adfærd, som han ved forskjellige Lejligheder, det siges endog under engelsk Flag, har vist lige over for de indfødte; men Stanley har klaret langt vanskeligere Skær i sit Liv. England vil ikke glemme, hvem der „fandt“ Livingstone og bragte ham Hjælp, og Kongos Besejler kan være sikker paa at blive Dagens Helt.

Mindre Meddelelser.

En international Førstemeridian. Imedens man saa vel til videnskabelig som til daglig Brug overalt bruger det samme Breddegradssystem, udregnes Længden paa forskellige Maader. Gaa vi tilbage i Tiden, da er Ferros Meridian den ældste, der er bleven brugt af Videnskabsmænd. Ludvig den trettende havde endog til Hensigt at gjøre den til en Slags officiel Meridian; men det varede dog ikke længe, før Franskmændene ombyttede Ferro med Paris, imedens man i England optog Greenwich's Meridian. Da dette Exempel var givet, blev det snart efterlignet i andre Lande, og i adskillige af disse har man udregnet Længden efter vedkommende Lands Hovedstad.

I vor Tid, hvor man arbejder paa at gennemføre et internationalt Mønt-, Maal- og Vægtsystem, have de fleste Lande hvert fulgt sin Vej over for Spørgsmaalet om Meridianen, i Steden for at komme overens om en fælles Hovedmeridian. Hvor vigtig en saadan Overenskomst vilde være, er let at indse. Det er godt gjort, at en Del af de sørgelige Sammenstød til Søs, som saa tit finde Sted, vilde kunne være undgaaede, dersom Søkaartene havde haft samme Meridian, og det samme gjælder om Strandinger. Paa Geografens Omraade vilde det heller ikke være af ringe Nytte at kunne regne med én og samme Meridian; thi om det end ikke er vanskeligt at reducere Længderne fra den ene Meridian til den anden, kræver en saadan Udregning altid en Del Tid. Ogsaa ved Konstruktion af Kaartprojektioner vilde det være særdeles nyttigt, om man havde en fælles Meridian, og dertil en, som er naturligere end nogen af dem, der nu bruges.

Ved den geografiske Kongres i Antwerpen 1871 blev dette Spørgsmaal bragt paa Bane. De Meninger, som ved

denne Lejlighed blev udtalte, førte imidlertid ikke til noget endeligt Resultat; man nøjedes med at fremhæve Fordelen af at bruge Greenwich's Meridian paa alle Søkaart. Heller ikke den geografiske Kongres i Paris 1875 bidrog til at fremme denne Sag; Spørgsmaalet blev ikke sat under Diskussion, og det blev kun nævnt i forbigaaende.

I dette Aar har nu Formanden for det geografiske Selskab i Genève, *Boutillier de Beaumont*, ved et extraordinært Møde i det italienske geografiske Selskab i Rom atter bragt Spørgsmaalet frem og samtidig foreslaet en ny Meridian. Denne gaar igjennem Beringsstrædet og berører paa hin Side af Jordkloden slet ikke nogen evropæisk Magts Lande, imedens den paa vor Halvkugle deler hele Evropa og Afrika i to Dele. Den gaar omtrent over Kjøbenhavn, Leipzig, Venezia og Rom, træder ind i Afrika ved Tripolis og ud ved Kongoflodens Munding. Man vilde saaledes efterhaanden kunne oprette Observatorier paa selve Meridianen eller drage Nytte af dem, som allerede findes i de nævnte Byer, saa vel som af de astronomiske Arbejder, som i saa mange Aar ere blevne udførte dér.

Beaumont foreslaar tillige at regne Længden efter Tid, i Steden for som nu efter Grader. Jordens Omkreds skulde efter hans Forslag deles i 24 Timer, hver paa 15 Grader, og hver Time skulde atter deles i Minutter og Sekunder. Folk vilde derved kunne danne sig en simplere og naturligere Forestilling om Steders Længde; man vilde f. Ex. sige, at Paris ligger omtrent 40 Minutter vest for Kjøbenhavn o. s. fr.

G. Rung.

Stanleys Rejse paa Kongoflodens. Den store rejsende har sendt „New York Herald“ og „Daily Telegraph“, de to